Ruční tkadlec/tkadlena (kód: 82-051-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání: Ruční tkadlec
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v typech ručního tkaní	3
Určování materiálů a technik používaných v ručním tkaní	3
Volba postupu práce, způsobu zpracování, pomůcek a materiálů pro zhotovení ručně tkaných výrobků	3
Zhotovení ručně tkaného výrobku	3
Oprava a údržba ručně tkaných výrobků	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022 do: 28.09.2024

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v typech ručního tkaní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat přípravu na tkaní, postup tkaní a zakončení ručního tkaní na rámu na základě předložené fotografie	Ústní ověření
b) Popsat přípravu na tkaní, postup tkaní a zakončení ručního tkaní na kartonu na základě předložené fotografie	Ústní ověření
c) Popsat přípravu na tkaní, postup tkaní a zakončení ručního tkaní na hřebenovém stávku na základě předložené fotografie	Ústní ověření
d) Vysvětlit přípravu ručního tkalcovského stavu pro tkaní na základě předložené fotografie	Ústní ověření
e) Vysvětlit průběh tkaní a obsluhu ručního tkalcovského stavu na základě předložené fotografie	Ústní ověření
f) Vysvětlit zakončení tkaniny na ručním tkalcovském stavu na základě předložené fotografie	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Určování materiálů a technik používaných v ručním tkaní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit materiálové složení vzorků předložených materiálů a popsat jejich vlastnosti	Praktické předvedení
b) Určit a charakterizovat základní vzory od každé techniky ručního tkaní	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Volba postupu práce, způsobu zpracování, pomůcek a materiálů pro zhotovení ručně tkaných výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vytvořit výtvarný návrh tkaniny pro interiér, oděv nebo oděvní doplněk. Vybrat jeden typ ručního tkaní a jeden typ techniky	Praktické předvedení
b) Vysvětlit způsob využití navržené tkaniny	Ústní ověření
c) Vybrat materiály a určit jejich barevnost v návaznosti na výtvarný návrh	Praktické předvedení
d) Vypracovat technický výkres tkaniny s použitím alespoň tří vzorů vybraného typu techniky v poměru 1:1, max. velikosti formátu A4	Praktické předvedení
e) Připravit pomůcky a nástroje pro zhotovení tkaniny dle technického výkresu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovení ručně tkaného výrobku

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zhotovit tkaninu podle výtvarného návrhu a technického výkresu	Praktické předvedení
b) Začistit a zakončit jednotlivé části tkaniny (zatažení útků, odstřižení osnovy)	Praktické předvedení
c) Popsat postup adjustace tkaniny s ohledem na druh výrobku	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Oprava a údržba ručně tkaných výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat způsob následné údržby zhotovené tkaniny	Ústní ověření
b) Popsat vhodné postupy oprav a údržby ručně tkaných výrobků s ohledem na druh výrobku v rámci jejich opotřebení běžným používáním	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Uchazeč si ke zkoušce přinese osobní pracovní pomůcky (nůžky, tkací jehly, tkací rám rozměru A3, hřebenový stávek, tvrdý papírový karton, kovovou vidličku, háček, velkou šicí jehlu, kreslicí potřeby na zhotovení návrhu).
Během ověřování odborné způsobilosti **Orientace v typech ručního tkaní** autorizovaná osoba předloží ke každému kritériu fotografii příslušného způsobu tkaní.
V rámci ověřování odborné způsobilosti **Určování materiálů a technik používaných v ručním tkaní** autorizovaná osoba určí, co bude předmětem praktického předvedení a ústního ověření u zkoušky. Při ověřování kritéria hodnocení a) uchazeč určí materiálové složení 5 vzorků předložených materiálů a popíše jejich vlastnosti. Při ověřování kritéria hodnocení b) uchazeč určí a charakterizuje 3 základní vzory od každé techniky ručního tkaní. Celkově se jedná o určování ze 7 vzorků nití – (len, bavlna, hedvábí, vlna, ovčí rouno, lýko, příze PES), 3 vzorků techniky kelimu, 3 vzorků techniky vazebné a 3 vzorků techniky vázané.
V rámci ověřování odborné způsobilosti **Volba postupu práce, způsobu zpracování, pomůcek a materiálů pro zhotovení ručně tkaných výrobků** si uchazeč zvolí v návaznosti na výtvarný návrh jeden typ ručního tkaní a jeden typ techniky po dohodě se zkoušejícím.

Při ověřování následujících kompetencí vytvoří uchazeč ručně tkaný výrobek dle vlastního návrhu (kolorovaná kresba A4, ručně vypracovaný technický výkres A4) zvolenými technikami v souladu s požadavky autorizované osoby.
Předmětem hodnocení zhotoveného výrobku je především jeho estetické ztvárnění, správné využití technologických postupů a dokonalost provedení použitých technik.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na ruční tkaní + střední vzdělání s maturitní zkouškou v příslušném nástavbovém oboru vzdělání a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti ručního tkaní nebo ve funkci učitele odborného výcviku v oblasti zahrnující ruční tkaní, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na ruční tkaní a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti ručního tkaní nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti zahrnující ruční tkaní, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti zaměřené na textilní výtvarnictví nebo textilní řemesla, zahrnující rovněž oblast ručního tkaní, a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti ručního tkaní nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti zahrnující ruční tkaní, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
d) Profesní kvalifikace 82-051-H Ruční tkadlec/tkadlena + střední vzdělání s maturitní zkouškou a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti ručního tkaní, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Světlá prostorná přiměřeně temperovaná místnost s denním i umělým osvětlením, přívodem teplé a studené vody, s dostačujícím rozvodem el. energie
- Pracovní stůl
- Židle
- Psací potřeby (tužka, propisovací tužka, blok, guma)
- Čtvrtky na kreslení
- Pravítko
- Kružítko
- 6 vzorků materiálů v max. gramáži 50 g v 5 barvách
- Vzorník nebo fotografie vzorů kelimu
- Vzorník nebo fotografie vzorů vazebné techniky
- Vzorník nebo fotografie vzorů vázané techniky
- Vzorník nebo fotografie předtkalcovských technik
- Fotografie typů ručních tkalcovských stavů, rámů, kartonu, hřebenového stávku (obrazová publikace)

Pracoviště musí splňovat podmínky BOZP, být vybaveno lékárničkou a hasicím přístrojem.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 12 až 18 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška je rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro řemesla a umělecká řemesla, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Vzdělávací spolek uměleckých řemesel Praha
Rudolfinea, o. s.